

Terék Anna
FEKETE HÓ

Azon a télen is akkora volt a csend,
hogy az ember csak félni tudott benne.
Mint robbanás előtt, ahogy füttyül
a föld felé közeledő bomba,
úgy füttyült a csönd abban a repedő télben.
Markolta a fagy a búzatáblákat,
mintha meg akarná rázni az egész Földet.

Apám a kaszárnya előtt állt,
egyik lábáról a másikra billent.
Abban a megfagyott tájban
csak ő mozgott, mindenki állt.
Állt mérgesen anyám,
állt a nővérem, és én is,
egy katona sem mozdult.

A kaszárnya előtt billegett,
szemhéja félig lecsukva,
mint aki utólag szégyelli
az összes lenyelt korty pálinkát.
Pedig minden katona iszik.
Nem is lehetne azt máshogy,
nem igaz, uram?

Apám körül fekete volt a hó.
És én féltem, mert láttam,
hogy az apám is fél,
anyám meg úgy dühös,
hogy nem lehetett tudni,
attól fél, hogy apámat
a harctéren lövik le,
vagy attól, hogy esetleg majd
sosem lövik le.

Amíg apám tartalékos volt,
lassan kilopta nekünk
a fél kaszárnyát,
hozott csajkát, bőrövet,
zöld kabátot, katonatáskát,
jégeralsót és bakancsot,
evőeszközt és fémtányért,
amire az olvasztott cukrot csöpögtettük.
Nekem a legjobban az tetszett,
mikor apám megmutatta,
a széles bőrövön hová kell
akasztani
a kézi gránátot.
És én nagyon bánkódtam,
hogy gránátot nem hozott haza.

Végül nem vitték el apámat,
ott ücsörgött végig a kaszárnyában
és kimenőn csak hordta haza a dolgokat.
És elmúlt minden, lassan.
De a csontjai mellett ott maradt,
a szövetek közé tapadt
a szomorúság, vagy félelem, vagy
ki tudja mi lehetett az.

Apám innentől kezdve már
nem akart semmit sem látni,
se anyámat, se bennünket,
se saját magát.
Valahogy próbálta a szemét
egyre homályosabbá tenni,
hogyan ne kelljen látni semmit.
Annyi pálinkát ivott,
hogyan nem tudott a saját lábán megállni,
a szekrénynek dőlt, a ház falának,
nekidőlt minden utcának,
így billent meg az egész város,

így dőlt vele együtt az egész világ, uram.
Mintha soha nem is lett volna
semmi, ami megtámasztotta volna
az életet.

Emlékszem, szürke volt és száraz a tél.
A fagy a háztetőkre mászott,
füstölte az eget a falu.
Azt mondják, azon a télen albánokat
égettek a hulladék-feldolgozóban.
Táncoltak ezek a füstté vált albánok
a nap helyén, az égen,
nem látszottak tőlük a csillagok.

Én meg csak álltam abban
a szürke, száraz télben, és
néztem, hogy billeg, tántorog
az én apám,
és hiába álltam egy helyben,
mert mintha
beleakadt volna apámba
az élet, úgy dőlt és csúszott
körülottem minden.
Aztán egyre csak fékezett
és indulni próbált
az élet, csikorgott minden,
míg végül meg nem állt.

Mert megállt az idő,
állt a levegőben az
összes porszem, uram,
nem mozdult a felhők között
egyetlen madár sem.
Álltak az autók, a nénikék
álltak a járdán,
ott álltam én is mellettük,
nézve rettegve ezt

az ismeretlen billegést,
megakadt bennem a lélegzet,
és szerettem volna nagyon,
ha el tudok futni, vagy ha
a szemeimet el tudom takarni,
de oly mozdulatlan volt minden.

Az ember agya néha,
mint túlfeszült áramtól a biztosíték:
kicsapódik, zárlatos lesz.
Zúg, zúgni kezd minden,
aztán egy halk kattanas és kész.
Az ember megáll.
És nehéz feszült testünkkel
újra megmozdulni.
Hiába mondja mindenki,
hogyan induljunk tovább.

Apám semmitől sem tudott
volna megvédeni engem.
Ha nem lett volna részeg,
akkor sem.
Hiszen saját magát sem tudta
megvédeni semmitől, soha.
És az a legrosszabb, uram,
hogyan az apám saját magától
sem védett meg. Csak nyúltak
a napok, egyre mélyebbre
toltak, a föld alá.
Sár volt a körmöm alatt,
sár volt a fogam közt,
és lent, a tudóm alján.

Talán ekkor kezdett a darabjaira
hullani minden, itt kezdtek
el a dolgok szétesni, uram,
már nem értettem,

hol van a határa annak,
ami ellen még tehetek valamit,
és mit mérgez meg véglegesen
a puszta lényem,
mikor vagyok jó, miért voltam én rossz,
hogy ennyi büntetést kell eltűrjek
egyhuzamban.

Bögöz, református templom (részlet)